ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΣΟΦΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
Evlogi Georgiev 103, Sofia 1504, Bulgaria,
Τηλ.: + 359 (0) 2 9447959, 9447790, Fax: + 359 (0) 2 9505375
E-mail: ecocom-sofia@mfa.gr
Web: agora.mfa.gr/bg60

Επιμέλεια: Θεολογία Βούλγαρη, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄
Ιωάννης Μαρούτσος, Γραμματέας ΟΕΥ Β΄

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ 3/2015

Για τις οικονομικές εξελίξεις στη Βουλγαρία και τις διμερείς οικονομικές & εμπορικές σχέσεις

ΜΑΡΤΙΟΣ 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ 2

- Εξέλιξη βασικών μακροοικονομικών μεγεθών 2
- Αύξηση μέσου μηνιαίου μισθού στη Βουλγαρία το 2014 6
- Έγκριση βουλγαρικού κοινοβουλίου για εξωτερικό δανεισμό € 8 δισεκ. 7
- Διαδικασία Μακροοικονομικών Ανισορροπιών: Συστάσεις για Βουλγαρία 8
- Σύσταση Δημοσιονομικού Συμβουλίου 8

ΙΙ. ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΜΕΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ 9

- Διμερείς εμπορικές σχέσεις Ελλάδος–Βουλγαρίας – Άμεσες ξένες επενδύσεις Ελλάδος στη Βουλγαρία το 2014 9

ΙΙΙ. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ 11

- EEA and Norway Grants 11

IV. ΚΛΑΔΙΚΑ 12

ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ 12

- Εκτιμήσεις για τη βιολογική γεωργία / κτηνοτροφία / μελισσοκομία 12

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 13

- Επίσκεψη Β/ΥΠΕΞ στη Σλοβακία – Συζήτηση επί ενεργειακών θεμάτων – Eastring 13

ΞΥΛΕΙΑ 14

- Moratorium στις εξαγωγές ξυλείας 14

V. ΕΚΘΕΣΕΙΣ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 15

- Ελληνική συμμετοχή στη Διεθνή Έκθεση "AGRA" (04–08.03.2015) 15
- Συνεργασία εμπορικών επιμελητηρίων Βουλγαρίας- πΓΔΜ – Επιχειρηματικό Φόρουμ 16

– Παρακαλούμε σε περίπτωση αναδημοσίευσης να αναφέρεται η πηγή
– Εάν δεν επιθυμείτε να λαμβάνετε σε μηνιαία βάση το παρόν δελτίο, μπορείτε να μας ενημερώσετε σχετικά, ώστε να σας αφαιρέσουμε από τη λίστα αποδεκτών

I. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

- Εξέλιξη βασικών μακροοικονομικών μεγεθών

- Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία, το δ' τρίμηνο 2014, το βουλγαρικό ΑΕΠ ενισχύθηκε κατά 1,3% σε ετήσια βάση και κατά 0,4% σε τριμηνιαία βάση. Σε ό,τι αφορά το σύνολο του 2014, πάλι βάσει προσωρινών στοιχείων, η αύξηση του ΑΕΠ υπολογίζεται σε 1,7% σε ετήσια βάση (€ 42.010 εκατ. το συνολικό ΑΕΠ και € 5.808 το κατά κεφαλήν ΑΕΠ). Σε ό,τι αφορά την επιμέρους διάρθρωση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (ΑΠΑ) το δ' τρίμηνο 2014, αυτή έχει ως εξής: υπηρεσίες 70,8%, βιομηχανία 25,4%, γεωργία 3,8%.
  Σε επί τα χείρω αναθεώρηση των εκτιμήσεών της για την πορεία της οικονομικής ανάπτυξης στη Βουλγαρία προχώρησε πρόσφατα (Ιανουάριος 2015) η Παγκόσμια Τράπεζα (WB). Σύμφωνα με την έκθεση «Global Economic Prospects (GEP)» της Π.Τ., η οικονομία της Βουλγαρίας το 2015 θα αναπτυχθεί με ρυθμό 1,1% αντί ρυθμού 2,4%. Παρομοίως αναθεώρησε επί τα χείρω την πρόβλεψή της για το ρυθμό ανάπτυξης της βουλγαρικής οικονομίας και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD). Το Σεπτέμβριο 2014 οι εκτιμήσεις της EBRD για το 2015 αναφέρονταν σε αύξηση του ΑΕΠ της Βουλγαρίας κατά 2%, ενώ οι εκτιμήσεις Ιανουαρίου 2015 κάνουν λόγο για ρυθμό αύξησης 0,8%. Το Υπουργείο Οικονομικών Βουλγαρίας προβλέπει επίσης ρυθμό ανάπτυξης του ΑΕΠ 0,8% το 2015, ενώ οι εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρονται σε ρυθμό ανάπτυξης 0,6%.
- Ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής ενισχύθηκε κατά 2,0% σε ετήσια βάση τον Ιανουάριο 2015. Τη θετική τους πορεία συνεχίζουν και οι λιανικές πωλήσεις που ενισχύθηκαν κατά 4,3% τον Ιανουάριο 2015. Για το σύνολο του 2014 η ιδιωτική κατανάλωση κινήθηκε θετικά (+1,2%).
- Ύστερα από διαδοχικούς ανοδικούς δείκτες, η κατασκευαστική δραστηριότητα υποχώρησε τον Ιανουάριο 2015 κατά 4,2% (κυρίως λόγω της μεγάλης πτώσης στην κατασκευή κατοικιών).
- Σε ό,τι αφορά το δείκτη επιχειρηματικού κλίματος, το Φεβρουάριο 2015 βελτιώθηκε κατά 1,2%.
- Το δ' τρίμηνο 2014 η ανεργία διαμορφώθηκε στο 10,6%, μειωμένη κατά 2,4% συγκριτικά με την αντίστοιχη περίοδο του 2013. Για το σύνολο του 2014 το επίπεδο ανεργίας διαμορφώνεται στο 11,5% (-1,5% σε σχέση με το 2013).

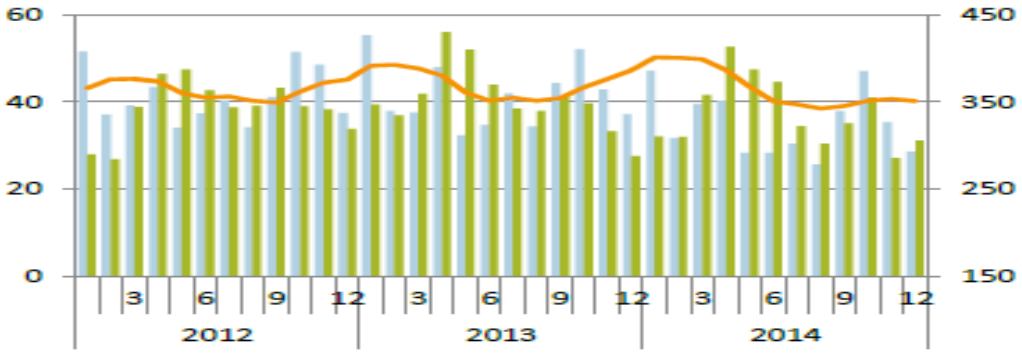

Διάγραμμα 1: Εισροές (γαλάζια στήλη), εκροές (πράσινη στήλη) και σύνολο ανέργων (πορτοκαλί γραμμή) την τριετία 2012–2014. Πηγή: Υπηρεσία Απασχόλησης

- Τον Ιανουάριο 2015 ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο -1,3%, ενώ ο ετήσιος πληθωρισμός (σύγκριση με Ιανουάριο του 2014) στο -1,0%.
- Κατά € 18,8 εκατ. (0,04% του ΑΕΠ) πλεονασματικό ήταν το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών το 2014 (έναντι πλεονάσματος € 848,2 εκατ. το 2013). Σε ό,τι αφορά συνολικά την πορεία του εξωτερικού εμπορίου της Βουλγαρίας, σύμφωνα με τα διαθέσιμα προσωρινά στοιχεία του βουλγαρικού Στατιστικού Ινστιτούτου για το ενδεκάμηνο του 2014, οι βουλγαρικές εξαγωγές (FOB) μειώθηκαν σε ετήσια βάση κατά 1,6% προσεγγίζοντας τα € 20,4 δισ. Το ίδιο διάστημα οι β/εισαγωγές (FOB) σημείωσαν μείωση 1,0% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε € 23,9 δισ. Ως αποτέλεσμα της εξέλιξης αυτής το εμπορικό έλλειμμα της Βουλγαρίας διευρύνθηκε σε περίπου € 3,5 δισ. (4,9% ΑΕΠ), διευρυμένο κατά € 428 εκατ. σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013.
  Όπως προκύπτει από τα ως άνω προσωρινά στοιχεία, η συνολική μείωση των βουλγαρικών εξαγωγών οφείλεται, κυρίως, στη σημαντική κάμψη των τελευταίων προς τρίτες χώρες (-6,6% σε ετήσια βάση). Αντιθέτως, ανοδική παραμένει η εξαγωγική τάση (+2,1%) προς τις χώρες της ΕΕ (όπου κατευθύνονται τα 3/5 περίπου των βουλγαρικών εξαγωγών). Κύριοι αγοραστές των β/προϊόντων αναδεικνύονται, κατά σειρά, η Γερμανία, η Τουρκία, η Ιταλία, η Ρουμανία και η Ελλάδα. Κύριοι προμηθευτές της Βουλγαρίας είναι, πάλι κατά σειρά, η Ρωσία, Γερμανία, η Ιταλία, η Ρουμανία, η Τουρκία, η Ελλάδα και η Ισπανία.
- Το ακαθάριστο εξωτερικό χρέος διαμορφώθηκε στο 94,3% του ΑΕΠ στα τέλη Δεκεμβρίου 2014 (€39,6 δισεκ. – αυξημένο σε απόλυτα μεγέθη κατά € 2.634 εκατ. και ποσοστιαία κατά 7,1% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013).
- Σε ό,τι αφορά τη συνολική πορεία των ΑΞΕ στη Βουλγαρία, βάσει προσωρινών στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας, το 2014 κατεγράφησαν καθαρές εισροές ύψους € 1.181,6 εκατ. ή 2,8% του ΑΕΠ (έναντι € 1.275,1 εκατ. ή 3,1% του ΑΕΠ την αντίστοιχη περίοδο του 2013 – πτώση 7,3% σε

ετήσια βάση). Ανά χώρα, οι μεγαλύτερες εισροές επενδύσεων στη Βουλγαρία την ως άνω περίοδο προήλθαν από την Ολλανδία (€ 746,6 εκατ.), ενώ οι μεγαλύτερες εκροές κατευθύνθηκαν προς τη Γερμανία (€ -338,4 εκατ.).

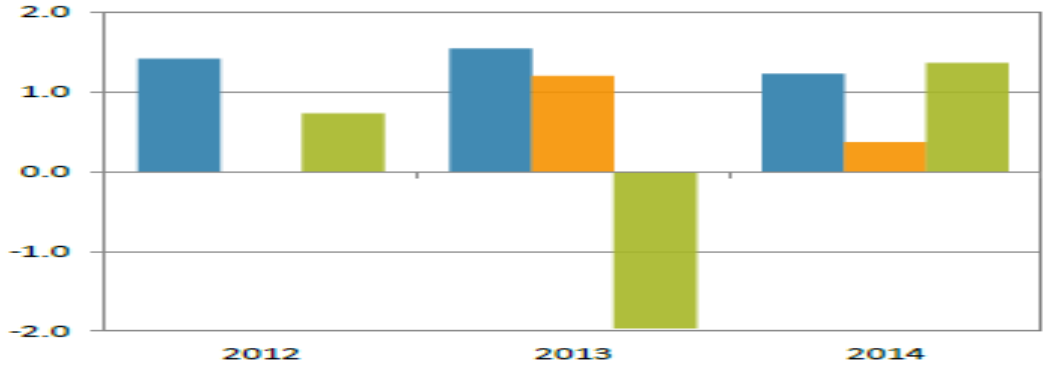

Διάγραμμα 2: ΑΞΕ (μπλε), ισοζύγιο τρ. συναλλαγών (πορτοκαλί) και ισοζύγιο χρηματοοικ. συναλλαγών (πράσινο) στη Βουλγαρία το 2014 και σύγκριση με 2012 και 2013. Πηγή: Βουλγαρική Κεντρική Τράπεζα

Την τελευταία πενταετία παρατηρείται συνεχής και σημαντική μείωση του επενδυτικού ενδιαφέροντος για τη Βουλγαρία. Σημειώνεται δε ότι σημαντικό τμήμα των ΑΞΕ ήταν στην πραγματικότητα βουλγαρικής προέλευσης που καλύπτεται μέσω offshore εταιριών. Όπως σημειώνεται στην ίδια ανακοίνωση της Βουλγαρικής Εθνικής Τράπεζας (BNB), παρατηρούνται δύο ανησυχητικές τάσεις: Η πρώτη αφορά στην κατά 50% συρρίκνωση του μεριδίου της ξένης συμμετοχής σε βουλγαρικές επιχειρήσεις, ενώ η δεύτερη στη φυγή γερμανικού κεφαλαίου – το 2014 οι γερμανικές ΑΞΕ μειώθηκαν κατά € 340 εκατ.

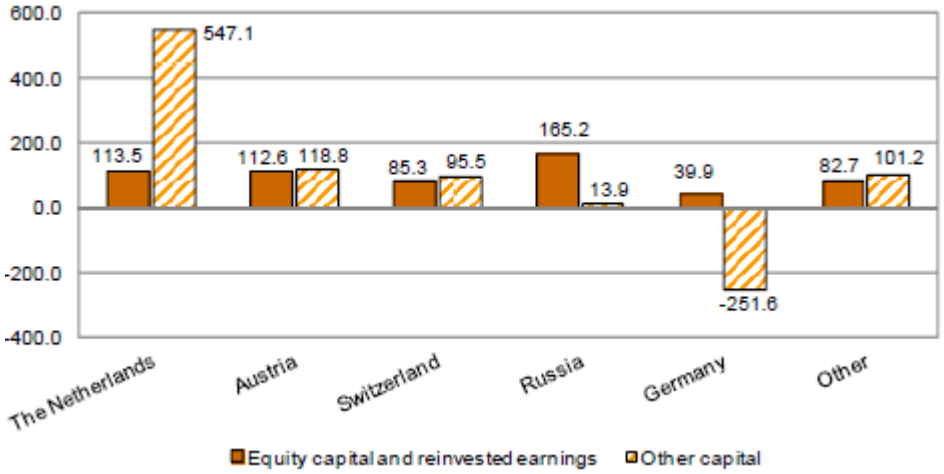

Διάγραμμα 3: ΑΞΕ Ιαν. – Νοέμβ. 2014 (σε εκατ. ευρώ) ανά χώρα προέλευσης. Πηγή: Βουλγαρική Κεντρική Τράπεζα

- Στα τέλη Δεκεμβρίου 2014 τα δημοσιονομικά αποθέματα ανέρχονταν σε BGN 9,2 δισ. (11,3% του ΑΕΠ).
- Η πιστωτική επέκταση προς τον ιδιωτικό τομέα εμφάνιση μεγάλη πτώση τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2014 (-7,4% και -8,2% αντίστοιχα),

λόγω, όμως, και τεχνικών λόγων, που αφορούν στο στατιστικό υπολογισμό μετά την αναστολή λειτουργίας της CCB. Τον ίδιο μήνα, το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων ανήλθε στο 18,7% (έναντι 19,3% το Νοέμβριο).

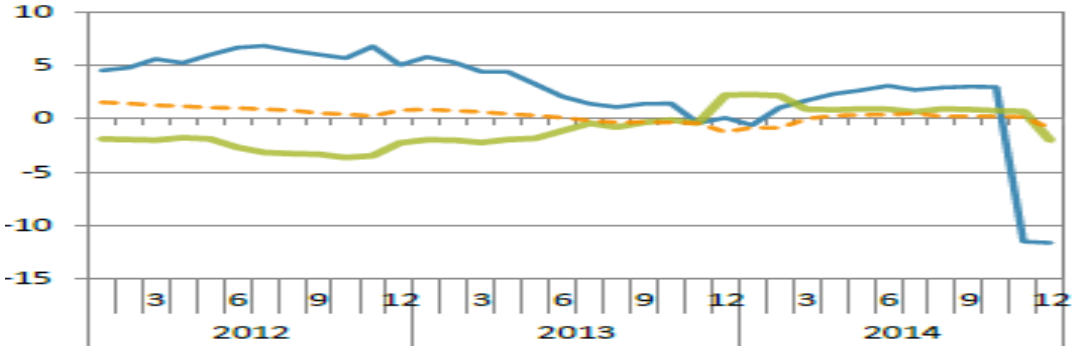

Διάγραμμα 4: Πιστωτική επέκταση (2012–2014, %): δάνεια σε μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (μπλε γραμμή), οικιακά δάνεια (πράσινη γραμμή), στεγαστικά δάνεια (διακεκομμένη πορτοκαλί γραμμή). Πηγή: Βουλγαρική Κεντρική Τράπεζα, Υπουργείο Οικονομικών.

- Στα τέλη Δεκεμβρίου 2014, το χρέος της γενικής κυβέρνησης διαμορφώθηκε στο 27,1% λόγω, μεταξύ άλλων, της απαιτούμενης χρηματοδότησης του αυξανόμενου ελλείμματος, της επικείμενης λήξης ενός μεγάλου ομολόγου και των μέτρων για τη σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα.
- Στα τέλη Δεκεμβρίου 2014, το έλλειμμα διαμορφώθηκε στο 3,7% σε συμφωνία με τα προβλεπόμενα στον αναθεωρημένο προϋπολογισμό. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το έλλειμμα θα διαμορφωθεί στο 3,7% το 2015 και στο 3,8% το 2016.

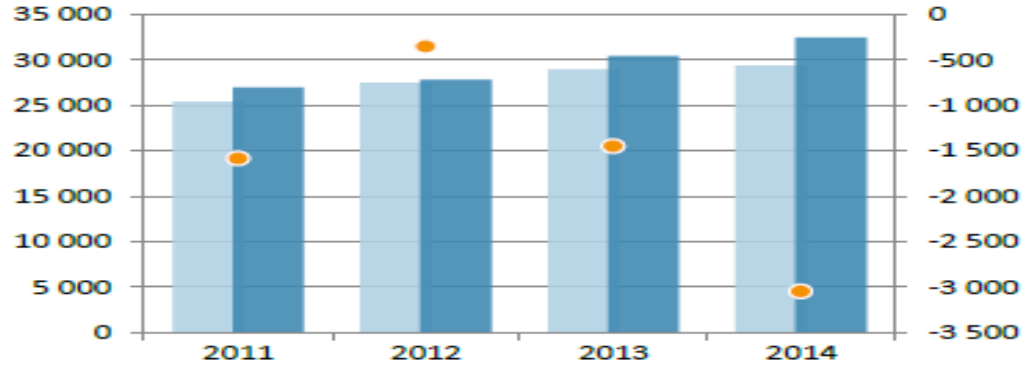

Διάγραμμα 5: Κρατικός προϋπολογισμός (έσοδα, έξοδα και ισοζύγιο προϋπολογισμού σε εκατ. BGN) την περίοδο 2011 – 2014 (Ιανουάριος – Δεκέμβριος). Πηγή: Βουλγαρικό Υπουργείο Οικονομικών.

	2011	2012	2013	2014
ΑΕΠ, σε τρέχουσες τιμές (€ δισεκ.)	38,5	40,9	41,1	42,0
ΑΕΠ κατά κεφαλή σε €	5.470	5.610	5.670	5.800

Δείκτης μεταβολής (volume index) ΑΕΠ (%)	+1,8	+0,6	+0,9	+1,7
Ιδιωτική κατανάλωση (μεταβολή %)	+1,7	+3,2	-2,3	1,2
Ανεργία (%)	11,4	12,4	13,0	11,5
Πληθωρισμός (%, σε ετήσια βάση)	4,2	3,0	0,9	-1,4 (εκτίμηση μέσου ετήσιου πληθ.)
Δημοσιονομικό Ισοζύγιο (% επί ΑΕΠ)	-2,0	-0,5	-1,2	-3,7
Ισοζύγιο τρεχ. συναλ/γών (% επί ΑΕΠ)	+0,1	-0,8	+2,0	+0,04
Εμπορικό Ισοζύγιο (% επί ΑΕΠ)	-6,7	-8,7	-5,7	-6,9
Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (€ δισεκ.)	1,32	1,48	1,22	1,18
Δημόσιο Χρέος (% επί ΑΕΠ)	15,7	18,0	18,3	27,1
Εξωτερικό χρέος (% επί ΑΕΠ)	94,1	94,9	91,4%	94,3%

(*) Επεξεργασία από Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Σόφιας εκτιμήσεων βουλγαρικού Υπουργείου Οικονομικών, διεθνών οικονομικών οργανισμών & χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.
Πηγές: Κεντρική Τράπεζα Βουλγαρίας (BNB) – Βουλγαρικό Στατιστικό Ινστιτούτο (NSI) –Υπουργείο Οικονομικών Βουλγαρίας

◊◊◊◊◊

- Αύξηση μέσου μηνιαίου μισθού στη Βουλγαρία το 2014

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του Εθνικού Στατιστικού Ινστιτούτου (βλ. κείμενο ανακοίνωσης στην ιστοσελίδα: http://www.nsi.bg/sites/default/files/files/pressreleases/EmplsSalary2014q4_en_GSR8OYA.pdf) , το τελευταίο τρίμηνο 2014 ο μέσος μηνιαίος μισθός διαμορφώθηκε σε 847 λέβα (433 ευρώ) σημειώνοντας αύξηση 4,7% σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο. Οι οικονομικές δραστηριότητες στις οποίες καταγράφηκε η μεγαλύτερη αύξηση ήταν η εκπαίδευση, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός και η ψυχαγωγία.

Το ίδιο τρίμηνο σε ετήσια βάση ο μέσος μηνιαίος μισθός αυξήθηκε κατά 2,3% - κατά 4,9 % στο δημόσιο και κατά 1,4 % στον ιδιωτικό τομέα. Οι υψηλότερες αυξήσεις σημειώθηκαν στους κλάδους της διοίκησης, των μεταφορών, της αποθήκευσης και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, ενώ η σημαντικότερη μείωση στο κλάδο του real estate.

Το Δεκέμβριο του 2014 ο μέσος μισθός στο δημόσιο τομέα διαμορφώθηκε στα 962 λέβα (492 ευρώ) - αυξημένος κατά 62 λέβα σε σύγκριση με το Σεπτέμβρη

2014. Η αύξηση αυτή είχε ως συνέπεια και την αύξηση των βουλευτικών αποζημιώσεων κατά 186 λέβα και την διαμόρφωση τους καθώς σύμφωνα με τον κανονισμό του βουλγαρικού κοινοβουλίου, οι βουλευτές αμείβονται με ποσό που αντιστοιχεί σε τρεις μέσους μηνιαίους μισθούς του δημόσιο τομέα (ήτοι 2.886 λέβα - 1.476 ευρώ). Παρόμοια αυξήθηκαν οι αμοιβές των Βούλγαρων Υπουργών (κατά 242 λέβα), του Πρωθυπουργού και του Προέδρου της Δημοκρατίας (κατά 372 λέβα) και διαμορφώθηκαν σε 3.752, 4.473 και 5.772 λέβα αντίστοιχα.

Γράφημα: Εξέλιξη μέσου μισθός ανά μήνα (σε BGN)

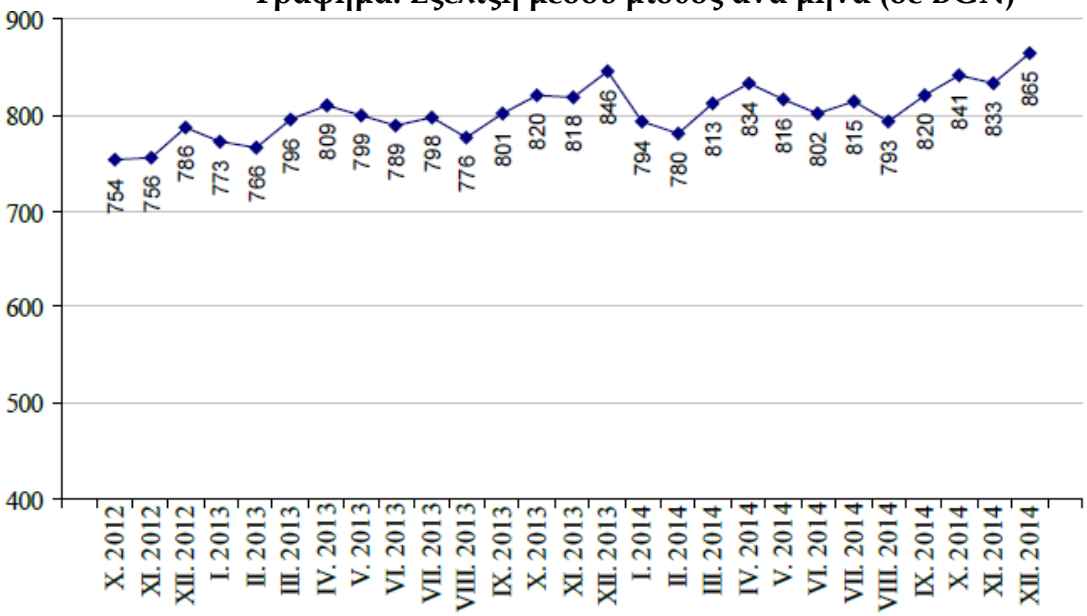

◊◊◊◊◊

- Έγκριση βουλγαρικού κοινοβουλίου για εξωτερικό δανεισμό € 8 δισεκ.

Το βουλγαρικό κοινοβούλιο ενέκρινε (25.2.2015) εξωτερικό δανεισμό ύψους € 8 δισεκ., κατόπιν προτάσεως της βουλγαρικής κυβέρνησης. Στην ψηφοφορία της πρώτης ανάγνωσης, ψήφισαν 161 βουλευτές υπέρ, 50 κατά (από το Σοσιαλιστικό Κόμμα και το ακροδεξιό Ατάκα) και δώδεκα απείχαν. Στην ψηφοφορία της δεύτερης ανάγνωσης 159 βουλευτές ψήφισαν υπέρ, 48 τάχθηκαν κατά και 11 απείχαν από τη διαδικασία. Σε αντίθεση με προηγούμενες τοποθετήσεις, το Κίνημα Δικαιωμάτων και Ελευθεριών, το κεντροαριστερό ΑΒΥ και το Βουλγαρικό Δημοκρατικό Κέντρο (BDC) ψήφισαν υπέρ.

Βάσει επικυρωμένων συμφωνιών που υπογράφηκαν στις 6.2.2015, οι τράπεζες Citigroup Global Markets Limited, HSBC Bank Plc, Societe Generale και UniCredit Bank AG θα διαμεσολαβήσουν στο προγράμμα έκδοσης ομολόγων μεσοπρόθεσμης διάρκειας, βάσει του οποίου η μέγιστη ονομαστική αξία του χρέους θα είναι € 8 δισεκ. με μέγιστη διάρκεια 30 έτη και μέγιστο

επιτόκιο 10%. Στόχος λήψης του δανείου είναι η εξυπηρέτηση πληρωμών χρέους και η χρηματοδότηση του ελλείμματος του προϋπολογισμού.

◊◊◊◊◊

- Διαδικασία Μακροοικονομικών Ανισορροπιών: Συστάσεις για Βουλγαρία

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε (25.2.2015), στο πλαίσιο της διαδικασίας Μακροοικονομικών Ανισορροπιών (ΔΜΑ), την ένταξη της Βουλγαρίας στο στάδιο 5 της ως άνω διαδικασίας για κράτη με υπέρμετρες ανισορροπίες όπου απαιτούνται ειδικοί έλεγχοι και αποφασιστικές πολιτικές ενέργειες. Σημειώνεται το 2014 η Βουλγαρία βρισκόταν αντίστοιχα στο στάδιο 2 των χωρών της Ε.Ε. με την καλύτερη μακροοικονομική εικόνα).

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (βλ. πλήρες κείμενο στην ιστοσελίδα http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4504_en.htm), «η Βουλγαρία εμφανίζει υπέρμετρες μακροοικονομικές ανισορροπίες οι οποίες απαιτούν αποφασιστικές πολιτικές ενέργειες και άσκηση ειδικών ελέγχων. Συγκεκριμένα, η αναταραχή στον εγχώριο τραπεζικό τομέα το 2014 προκαλεί ανησυχία για τις επιπτώσεις στον χρηματοοικονομικό τομέα και στη συνολική μακροοικονομική σταθερότητα. Επιπρόσθετα η ακόμα αρνητική – αν και με σημεία βελτίωσης – εξωτερική θέση, ο υπέρμετρος δανεισμός των επιχειρήσεων και η αδύναμη προσαρμογή της αγοράς εργασίας συνεχίζουν να θέτουν μακροοικονομικούς κινδύνους που απαιτούν στενή παρακολούθηση.»

Η διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών αποτελεί μέρος της δέσμης νομοθετικών μέτρων που τέθηκε σε ισχύ το Δεκέμβριο 2011 για την ενίσχυση της δημοσιονομικής και μακροοικονομικής εποπτείας στην Ε.Ε. Ανταποκρίνεται δε στην ανάγκη καλύτερης παρακολούθησης των μακροοικονομικών εξελίξεων με στόχο την πρόληψη και διόρθωση των ανισορροπιών.

◊◊◊◊◊

- Σύσταση Δημοσιονομικού Συμβουλίου

Εγκρίθηκε στις αρχές Μαρτίου από το βουλγαρικό Κοινοβούλιο (σε πρώτη ανάγνωση) ο νόμος για τη σύσταση Δημοσιονομικού Συμβουλίου, το οποίο θα αποτελεί ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο επί ζητημάτων δημοσιονομικής διαχείρισης. Μεταξύ άλλων, το Συμβούλιο:

- Θα διεξάγει ανεξάρτητη επίβλεψη και ανάλυση του πλαισίου του προϋπολογισμού με στόχο τη διατήρηση σταθερών δημοσίων οικονομικών
- Θα συμβάλλει στην ανύψωση της ποιότητας των επίσημων μακροοικονομικών και δημοσιονομικών προβλέψεων προχωρώντας σε αμερόληπτη και βασιζόμενη σε αντικειμενικά κριτήρια εκτίμηση των τελευταίων
- Θα συμβάλλει στην αύξηση της διαφάνειας και του βαθμού ενημέρωσης της κοινωνίας να σχετικά με τη δημοσιονομική διαχείριση της χώρας.

Το Δημοσιονομικό Συμβούλιο θα πράττει όλα τα ανωτέρω, υπακούοντας στους αριθμητικούς δημοσιονομικούς κανόνες, που ορίζονται στον νόμο περί δημόσιων οικονομικών και αναφέρονται ειδικότερα στον τομέα της κυβερνητικής διαχείρισης και στο ενοποιημένο οικονομικό πρόγραμμα.

◊◊◊◊◊

II. ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΜΕΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

- Διμερείς εμπορικές σχέσεις Ελλάδος–Βουλγαρίας – Άμεσες ξένες επενδύσεις Ελλάδος στη Βουλγαρία το 2014

Α) ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ

Βάσει προσωρινών στοιχείων ενδεκαμήνου Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2014 της ΕΛΣΤΑΤ, το διμερές εμπόριο Ελλάδος – Βουλγαρίας διαμορφώνεται σύμφωνα με τον κάτωθι πίνακα για το εν λόγω διάστημα:

Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Βουλγαρίας *(αξία σε εκατ. €)*

	2012	2013	2013 (11μηνο)	2014 (11μηνο)
Ελληνικές εξαγωγές προς Βουλγαρία	1.562,6	1.394,9	**1.334,5**	**1.269,7**
Ελληνικές εισαγωγές από Βουλγαρία	1.368,4	1.396,4	**1.334,5**	**1.377,1**
Ισοζύγιο	+194,2	- 1,5	**0**	**-107,4**
Όγκος εμπορίου	2.931	2.791,3	**2.669**	**2.646,8**

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Βάσει των ως άνω στοιχείων, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013, προκύπτει ελάχιστη μείωση του διμερούς όγκου εμπορίου (-0,8%), μείωση των ελληνικών εξαγωγών (-4,9%), μικρή αύξηση των βουλγαρικών εισαγωγών

(+3,2%) και ελαφρώς ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο σε διμερές εμπόριο για τη χώρα μας, για δεύτερη φορά από το 2010.

Παραπλήσια εικόνα για το διμερές εμπόριο το ενδεκάμηνο του 2014, με ορισμένες διαφοροποιήσεις, όμως, ως προς τις επιμέρους τάσεις, δίνουν και τα προσωρινά στοιχεία του βουλγαρικού Στατιστικού Ινστιτούτου. Πιο συγκεκριμένα, από τα ως άνω στοιχεία προκύπτουν τα εξής: Μείωση όχι μόνο των εισαγωγών από Ελλάδα (-9,1%), αλλά και των βουλγαρικών εξαγωγών προς Ελλάδα (-6,4%), θετικό εμπορικό ισοζύγιο για Βουλγαρία (ελαφρώς διευρυμένο σε σχέση με το ενδεκάμηνο του 2013) και υποχώρηση του συνολικού διμερούς όγκου εμπορίου (€ 2.558,3 εκατ.) σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2013 (-7,7%).

Αναλύοντας τους επιμέρους (διψήφιους) κωδικούς (βάσει των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ), προκύπτει ότι η μείωση των ελληνικών εξαγωγών προς Βουλγαρία το ενδεκάμηνο του 2014 οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στην υποχώρηση των ορυκτών καυσίμων από € 288,1 εκατ. σε € 202,2 εκατ. (μείωση των εξαγωγών μας κατά -18,8% σε ετήσια βάση).

Σε ό,τι αφορά τους λοιπούς επιμέρους κωδικούς, η σημαντικότερη αύξηση ελληνικών εξαγωγών, σε ετήσια βάση, παρατηρείται στις εξής κατηγορίες προϊόντων: μαργαριτάρια και άλλοι πολύτιμοι λίθοι (+60,4%), κρέατα (+40,2%), ηλεκτρικές συσκευές και μηχανές (+34,1%), αργίλιο και σχετικά τεχνουργήματα (+34%), πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες και μηχανές (+30%), φαρμακευτικά (+30%), λιπάσματα (+29,2%), πλαστικές ύλες (+25,5%), παιχνίδια και είδη διασκέδασης (+21,3%), λαχανικά (+9,7%), χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας (+7,3%), πλεκτά ενδύματα (+6%). Αντίστοιχα, η μεγαλύτερη εξαγωγική κάμψη καταγράφεται στους κάτωθι κωδικούς: ζάχαρα (-60%), γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας (-47%), προϊόντα χημικών βιομηχανιών (-45%), χαλκός και τεχνουργήματα από χαλκό (-43,2%), βαμβάκι (-27,3%), τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο και χάλυβα (-19,4%), υποδήματα (-17,1%), πλεκτά υφάσματα (-15,3%), καπνά (-13,3%), λίπη και λάδια (-6,3%). Σταθερές παρέμειναν οι εξαγωγικές μας ροές στις κάτωθι κατηγορίες προϊόντων: καρποί και φρούτα, χαρτί και χαρτόνια, ενδύματα (πλην πλεκτών), μόλυβδος και τεχνουργήματα από μόλυβδο, αυτοκίνητα και άλλα οχήματα.

Β) ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (ΑΞΕ) ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Βουλγαρίας (BNB, web: www.bnb.bg), το 2014 σημειώθηκαν καθαρές εκροές (net transactions) ελληνικών κεφαλαίων αξίας € -33,6 εκατ. Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται οι επιμέρους ροές ανά τρίμηνο την τελευταία επταετία.

Εξέλιξη ελληνικών επενδύσεων (ροές/net transactions) στη Βουλγαρία ανά τρίμηνα (αξία σε εκατ.€)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Τ1	134,9	45,2	18,1	-52,4	-76,5	-0,3	-6,6
Τ2	275,1	99,2	-12,7	18,7	-11,1	-11,9	-25,0
Τ3	170,4	2,9	23,4	23,7	-3,9	21,7	15,4
Τ4	55,4	71,4	34,8	9,8	-34,0	-14,9	-17,4
ΣΥΝΟΛΟ	**635,8**	**218,7**	**63,6**	**-0,13**	**-125,5**	**-5,4**	**-33,6**

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Βουλγαρίας (BNB)
Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας της Ελλάδας στη Σόφια

Στη γενική κατάταξη των ξένων επενδυτών στην Βουλγαρία, η Ελλάδα διατηρεί την τρίτη θέση, μετά την Αυστρία και την Ολλανδία, με συνολικές επενδύσεις (stocks) ύψους € 2.779,3 εκατ. (έναντι € 2.788,0 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2013). Το συνολικό stock ΑΞΕ στη Βουλγαρία το γ΄ τρίμηνο 2014 ανήλθε σε € 38,6 δισ. (έναντι € 38,3 δισ. το ενδεκάμηνο του 2013).

Πρέπει, πάντως, να επισημανθεί ότι τα εν λόγω προσωρινά στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Βουλγαρίας αναφορικά με τις ΑΞΕ υφίστανται, συνήθως, αρκετές τροποποιήσεις μέχρι να οριστικοποιηθούν κατά την άνοιξη του επόμενου έτους (του 2015, εν προκειμένω, σε ό,τι αφορά τα στοιχεία για το 2014).

◊◊◊◊◊

III. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- EEA and Norway Grants

Όπως προέκυψε κατά τη συνάντηση των αναπληρωτών Υπουργών Εξωτερικών Βουλγαρίας και Νορβηγίας, του κ. Rumen Aleksandrov και της κας Ingvild Stumb αντίστοιχα, η χρηματοδότηση της Βουλγαρίας μέσω του μηχανισμού «EEA and Norway Grants» (http://www.eeagrants.org/id/1) θα συνεχιστεί και την πενταετία 2014–2019. Το ποσό δε που θα διατεθεί για τα προγράμματα της Βουλγαρίας την ως άνω περίοδο εκτιμάται ότι θα είναι αντίστοιχο της τρέχουσας περιόδου (2004 – 2009), δηλαδή €126,6 εκατ.

Υπενθυμίζεται ότι, κατά την τρέχουσα περίοδο, οι δύο επιμέρους μηχανισμοί, ύψους €48 εκατ. ("Norway Grants") και €78,6 εκατ. ("EEA Grants") αντίστοιχα, ενισχύουν σχέδια σε μια σειρά από τομείς: περιβάλλον (€43 εκατ.),

υγεία, εκπαίδευση, προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς, ΑΠΕ, καταπολέμηση οργανωμένου εγκλήματος και συνεργασία με τη ζώνη Schengen. Πρόσβαση στη χρηματοδότηση έχουν οι κρατικοί φορείς, δήμοι, ΜΚΟ αλλά και εταιρείες. Επιλέξιμα κράτη προς χρηματοδότηση από το μηχανισμό «EEA and Norway Grants» είναι τα 12 πιο πρόσφατα μέλη της ΕΕ, αλλά και οι μεσογειακές χώρες Ελλάδα, Ισπανία και Πορτογαλία.

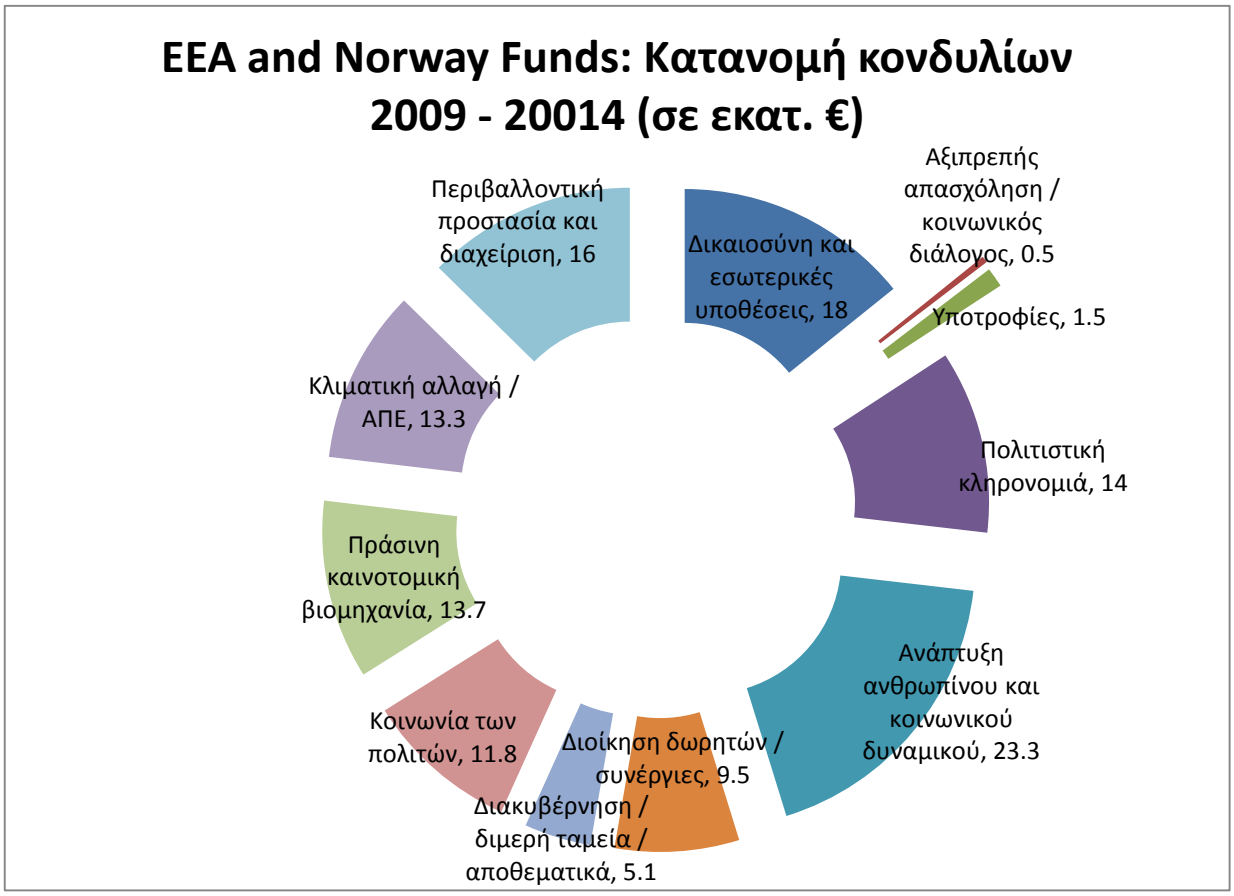

◊◊◊◊◊

IV. ΚΛΑΔΙΚΑ

ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

- Εκτιμήσεις για τη βιολογική γεωργία / κτηνοτροφία / μελισσοκομία

Σύμφωνα με στοιχεία που ανακοινώθηκαν στη Φιλιππούπολη, κατά τη διάρκεια της έκθεσης BIOAGRA (βλ. σχετικά με την εν λόγω έκθεση και παρακάτω στο κεφάλαιο V) από εμπειρογνώμονες του βουλγαρικού Υπουργείου Γεωργίας και Τροφίμων, η βιολογική γεωργία / παραγωγή παρουσιάζει σταθερή ανάπτυξη στη Βουλγαρία. Είναι χαρακτηριστικό ότι για το 2013 το σύνολο των

καταγεγραμμένων επίσημα βιολογικών καλλιεργητών υπολογίζεται σε 3.123 (αύξηση περίπου 50% σε σχέση με το 2012). Παράλληλα, το σύνολο των ελεγχόμενων βιολογικών καλλιεργειών ανέρχεται πλέον σε 56.287 εκτάρια. Σε ό,τι αφορά επιμέρους ενδιαφέροντες κλάδους, επισημαίνονται τα εξής:

- Ο αριθμός των μελισσιών σε περιβαλλοντικά καθαρές περιοχές αυξήθηκε κατά 40% το 2013, συγκριτικά με την προηγούμενη χρονιά. Παράλληλα ο όγκος του παραχθέντος μελιού ανήλθε σε 2.718 τόνους, αυξημένος κατά 300 τόνους σε ετήσια βάση.
- Μόνο το 2013, προστέθηκαν 1.800 εκτάρια βιολογικής αμπελοκαλλιέργειας, το σύνολο της οποίας εκτιμάται σε 3.871 εκτάρια.
- Οι βιοκαλλιεργητές αναπτύσσουν πλέον και μη συμβατικά σπαρτά / ποικιλίες (έστω σε μικρές ποσότητες), όπως αγκινάρες, ακτινίδια και ελιές.
- Ανάπτυξη παρουσιάζει και η βιολογική κτηνοτροφία, η έκταση της οποίας υπολογίζεται σε 15.476 εκτάρια. Ειδικά σε ό,τι αφορά τον εν λόγω κλάδο, υπογραμμίστηκαν οι χρηματοδοτικές δυνατότητες με κοινοτική χρηματοδότηση, που θα υπάρξουν κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου 2014–2020.

◊◊◊◊◊

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- Επίσκεψη Β/ΥΠΕΞ στη Σλοβακία – Συζήτηση επί ενεργειακών θεμάτων – Eastring

Επίσημη επίσκεψη στη Σλοβακία πραγματοποίησε ο Βούλγαρος Υπουργός Εξωτερικών, κ. Daniel Mitov, στις 05.03.2015. Κατά τη συνάντηση που είχε με το Σλοβάκο ομόλογό του, κ. Miroslav Lajčák, συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, θέματα ενέργειας, ενεργειακής ασφάλειας, καθώς και η δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ενεργειακής Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, ο κ. Mitov υπογράμμισε την ετοιμότητα της Βουλγαρίας για την κατασκευή κόμβου φυσικού αερίου στη Βάρνα με χρηματοδότηση μέσω του πακέτου Juncker. Παράλληλα, αναφέρθηκε στη συμμετοχή της Βουλγαρίας στην υλοποίηση στρατηγικών πρωτοβουλιών της ΕΕ: Νότιος Διάδρομος Φυσικού Αερίου, πρόσβαση σε υγροποιημένο αέριο, διασυνδετήριοι αγωγοί κατά μήκος του άξονα Βορρά-Νότου και Κάθετος Διάδρομος Φυσικού Αερίου για την δυνατότητα μεταφοράς αερίου με αντίστροφη ροή στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη.

Κατά τη συνάντηση με τον πρωθυπουργό της Σλοβακίας, κ. Robert Fico, οι δύο πλευρές συζήτησαν τη νέα πρόταση της Σλοβακίας για κατασκευή

διασυνδετήριου αγωγού (Eastring – web: http://www.eastring.eu/page.php?page=about), ο οποίος θα παρέχει τη δυνατότητα διαφοροποιημένων προμηθειών φυσικού αερίου από τη Βόρεια και Δυτική Ευρώπη. Ο εν λόγω αγωγός προβάλλεται από τη Σλοβακία ως εναλλακτική επιλογή στη θέση του ακυρωθέντος South Stream: Θα μεταφέρει φυσικό αέριο από τα σλοβακο-ουκρανικά στα βουλγαρο-τουρκικά σύνορα, ενώ μελλοντικά σχεδιάζεται να έχει τη δυνατότητα σύνδεσης και με τουρκικό κόμβο, που θα επιτρέπει την προμήθεια αερίου μέσω Τουρκίας (όταν και εφόσον υλοποιηθεί ο Turkish Stream), από την Κασπία, το Ιράκ, το Ιράν και την Ανατολική Μεσόγειο.

Σύμφωνα δε με ανταπόκριση του σλοβακικού πρακτορείου ειδήσεων, TASR, η σλοβακική εταιρεία φυσικού αερίου, Eastream, ανακοίνωσε ότι Ουγγαρία, Ρουμανία και Βουλγαρία θα υπογράψουν MoUs στο εγγύς μέλλον για την κατασκευή του Eastring, ενώ ήδη έχουν συγκροτηθεί ομάδες εργασίες, αποτελούμενες από εκπροσώπους των αντίστοιχων εθνικών διαχειριστών συστημάτων φυσικού αερίου.

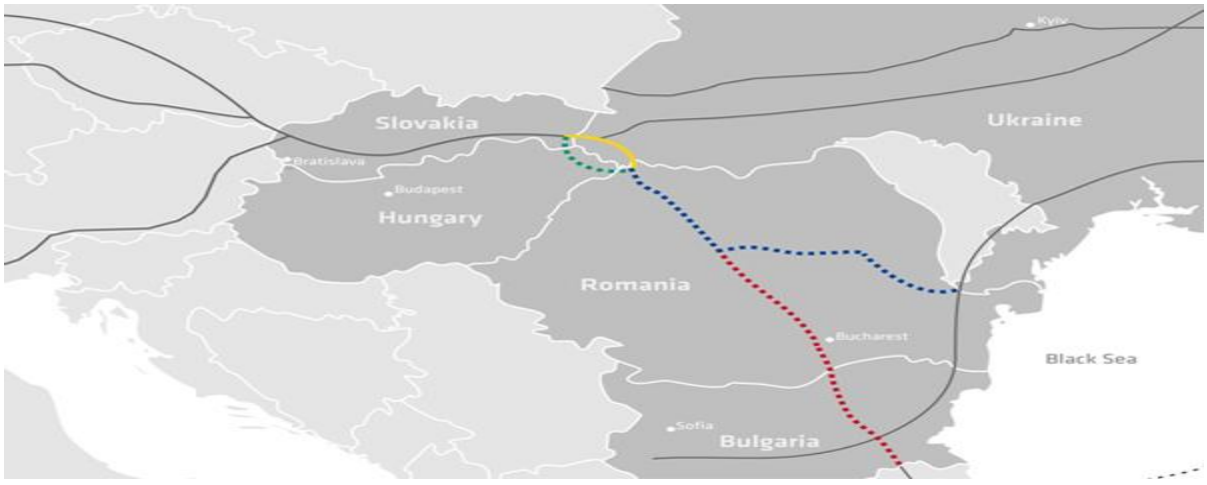

Εναλλακτικές διαδρομές του προτεινόμενου αγωγού Eastring. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. http://www.eastring.eu/page.php?page=routing.

◊◊◊◊◊

ΞΥΛΕΙΑ

- Moratorium στις εξαγωγές ξυλείας

Στις αρχές Μαρτίου τ.έ. το βουλγαρικό Κοινοβούλιο ενέκρινε νομοθετική διάταξη, με την οποία τίθεται σε ισχύ τρίμηνη αναστολή στην εξαγωγή ανεπεξέργαστης ξυλείας στο εξωτερικό. Στο διάστημα αυτό, θα επιδιωχθούν πιο μόνιμες νομοθετικές λύσεις, ώστε να δοθεί οριστική λύση στο πρόβλημα της παράνομης υλοτομίας. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του τοπικού τύπου, η αποψίλωση

των δασών οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, για τις πλημμύρες που έπληξαν αρκετές περιοχές της Βουλγαρίας τα τελευταία χρόνια. Εκτιμάται δε ότι το 70% της υλοτομούμενης ξυλείας εξάγεται υπό μορφή καυσοξύλων.

Αξίζει να σημειωθεί, πάντως, η αντίθεση του β/Υπουργείου Γεωργίας στην ως άνω παρέμβαση του Κοινοβουλίου. Σε σχετικές δηλώσεις της, η αρμόδια Υπουργός, κα Desislava Taneva, υποστήριξε ότι το μέτρο της αναστολής εξαγωγών θα στρεβλώσει την αγορά, ενώ δεν συνάδει με τους κοινοτικούς κανόνες. Αντί αυτού, το αρμόδιο Υπουργείο προτείνει εναλλακτικό πλέγμα ρυθμίσεων, όπως αναστολή των επιστροφών ΦΠΑ για εξαγωγές ξυλείας, αναθεώρηση των χρονοδιαγραμμάτων υλοτόμησης, εισαγωγή (δασικών) πιστοποιήσεων και αυστηρή επιτήρηση της συλλεγόμενης ξυλείας.

Σε κάθε περίπτωση, το Υπουργείο Γεωργίας σκοπεύει στο αμέσως επόμενο διάστημα να προχωρήσει σε διαβούλευση με τοπικές κλαδικές ενώσεις (επεξεργασίας ξύλου, επιπλοποιίες και χαρτοποιίες), με στόχο την υπογραφή μακροπρόθεσμης συμφωνίας–πλαισίου, η οποία θα εξασφαλίζει τον ομαλό ανεφοδιασμό της αγοράς με την απαιτούμενη ξυλεία (round timber).

◊◊◊◊◊

V. ΕΚΘΕΣΕΙΣ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- Ελληνική συμμετοχή στη Διεθνή ΄Εκθεση "AGRA" (04–08.03.2015)

Η 24η διεθνής έκθεση AGRA έλαβε χώρα στη Φιλιππούπολη στις 04–08.03.2015 (International Fair Plovdiv, web: http://www.fair.bg/NR/exeres/4B97F45C-C48C-4257-A5A9-880CB3C07FAF.htm) παράλληλα με την 4η έκθεση BIOAGRA. Περίπου 400 εκθέτες από τη Βουλγαρία και το εξωτερικό συμμετείχαν στις ως άνω εκθέσεις, περιλαμβανομένων τριών επίσημων ή συλλογικών συμμετοχών (Ελλάδος, Ολλανδίας και Τσεχίας). Στην οινική έκθεση VINARIA (web: http://www.fair.bg/NR/exeres/688B7357-35B5-4DAF-88BF-10D015E0DD01.htm), που, επίσης, πραγματοποιήθηκε παράλληλα με την AGRA, οι εκθέτες εφέτος ανήλθαν σε 150 (περιλαμβανομένων και 3 εκθετών από εταιρείες / οινοπαραγωγούς ελληνικών συμφερόντων).

Κατά τα επίσημα εγκαίνια της AGRA, η Υπουργός Γεωργίας και Τροφίμων της Βουλγαρίας, κα Desislava Taneva, έκανε ειδική αναφορά στην έναρξη του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη 2014–2020», στο πλαίσιο του οποίου θα παρασχεθεί την επόμενη επταετία στους Βούλγαρους αγρότες χρηματοδοτική βοήθεια της τάξης των BGN 1,5 δισεκ. (€ 1 = BGN 1,95583) υπό μορφή απευθείας πληρωμών προς αυτούς. Εντός, μάλιστα, του τρέχοντος μηνός,

όπως ενημέρωσε η κα Taneva, αρχίζει η διαδικασία υποβολής αιτήσεων στο πλαίσιο του μέτρου 4.1 «Επενδύσεις σε Αγροτικές Ιδιοκτησίες» ("Investments in Agricultural Holdings"). Τυχόν ενδιαφερόμενοι μπορούν να αντλούν περισσότερες πληροφορίες για την ως άνω διαδικασία από την ιστοσελίδα του β/Ταμείου Γεωργίας (web: http://www.dfz.bg/bg/prescentar/novini/saobshte-zem-technika/).

Σε ό,τι αφορά, ειδικότερα, την ελληνική συμμετοχή στην εφετινή AGRA, αυτή συντονίστηκε για ακόμη μια χρονιά από τον οργανισμό ENTERPRISE GREECE (διάδοχο του ΟΠΕ). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι Έλληνες εκθέτες (οι οποίοι εφέτος ανήλθαν σε 11) έχουν καταφέρει στην πλειοψηφία τους, μέσω και της συμμετοχής τους για συνεχόμενα έτη στην AGRA, να οικοδομήσουν αξιόλογες και σταθερές εμπορικές σχέσεις εμπιστοσύνης με Βούλγαρους επιχειρηματίες του αγροτικού τομέα (π.χ. μεγαλοκαλλιεργητές).

Κατά την άμεση επικοινωνία μας με τους εν λόγω Έλληνες εκθέτες, εκδηλώθηκε από πλευράς τους η επιθυμία οι αρμόδιες ελληνικές υπηρεσίες να υποστηρίξουν την εξαγωγική τους δράση μέσω, κυρίως, του περιορισμού των εξαγωγικών εμποδίων, της απλοποίησης των σχετικών διαδικασιών και της διαμόρφωσης των απαραίτητων δομών (π.χ. ως προς την πιστοποίηση αγροτικών προϊόντων). Σε ό,τι αφορά την καθεαυτή παρουσία τους στην Έκθεση, εκπρόσωποι συμμετεχουσών ελληνικών εταιρειών αναφέρθηκαν σε εν δυνάμει οφέλη, που θα μπορούσαν να προκύψουν από μια συλλογικότερη ελληνική συμμετοχή στο μέλλον με Εθνικό Περίπτερο.

◊◊◊◊◊

- Συνεργασία εμπορικών επιμελητηρίων Βουλγαρίας- πΓΔΜ – Επιχειρηματικό Φόρουμ

Σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στα Σκόπια (17.2.2015) οι Πρόεδροι του Βουλγαρικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, κ. Tsvetan Simeonov, του Οικονομικού Επιμελητηρίου πΓΔΜ κ. Branko Azeski, και του Εμπορικού Επιμελητηρίου πΓΔΜ-Βουλγαρίας, κ. Zore Temelkovski, εξέτασαν την ενίσχυσης της διμερούς οικονομικής συνεργασίας υπό το πρίσμα της ευρωπαϊκής προοπτικής της πΓΔΜ. Οι δύο πλευρές συμφώνησαν για την πραγματοποίηση επιχειρηματικού φόρουμ Βουλγαρίας- πΓΔΜ στη Σόφια την άνοιξη του 2015.

◊◊◊◊◊

Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μπορούν, κατόπιν εγγραφής τους στο newsletter της ιστοσελίδας AGORA του Υπουργείου Εξωτερικών, να λαμβάνουν μέσω e-mail εξατομικευμένη οικονομική πληροφόρηση σχετικά με χώρες και κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών επιλογής τους, με τη συχνότητα που επιθυμούν (ημερήσια, εβδομαδιαία, μηνιαία). Για εγγραφή μπορούν να επισκέπτονται το σύνδεσμο:
http://agora.mfa.gr/frontoffice/portal.asp?cpage=NODE&cnode=23&url=%2Ffrontoffice%2Fportal.asp%3Fcpage%3DNODE%26cnode%3D63

Πληροφόρηση σχετικά με την πορεία της βουλγαρικής οικονομίας και τις διμερείς οικονομικές και εμπορικές σχέσεις μπορούν ειδικότερα να αντλούν από την ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ Σόφιας: http://agora.mfa.gr/bg60